

rozum
a cit

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ ROZUM A CIT

ZPRAVODAJ

ZIMA2011

www.rozumacit.cz

V SOUČASNÉ DOBĚ NABÍZÍME:

PORADENSKÉ CENTRUM

Poskytujeme:

- informace o náhradní rodinné péči
- sociálně-právní poradenství
- psychologické poradenství a psychoterapii pro děti a náhradní rodiče
- pomoc při řešení obtížných rodinných situací
- mediaci při řešení konfliktů v rodinných vztazích
- podporu pro pěstouny-prarodiče, tety, strýce v rámci svépomocné skupiny pro příbuzenskou pěstounskou péči

tel.: 323 605 782, 733 102 901; e-mail: poradna@rozumacit.cz

Využijte také supervizi pro náhradní rodiče – neváhejte a obraťte se na nás na telefonním čísle: **323 605 782** nebo na: **poradna@rozumacit.cz**.

DOPROVÁZENÍ NÁHRADNÍCH RODIN

Nabízíme:

- dlouhodobou a intenzivní podporu náhradních rodin
- individuální práci s rodinou v domácím prostředí
- péči doprovázejícího pracovníka – „průvodce“
- odlehčující službu pro náhradní rodiny

tel.: 323 605 782; e-mail: doprovazeni@rozumacit.cz

tel.: 774 499 305; e-mail: odlehzeni@rozumacit.cz

VZDĚLÁVACÍ A TERAPEUTICKÉ SLUŽBY

Pořádáme:

- odborné semináře
- víkendové tvůrčí a terapeutické pobyty
- arteterapeutické a dramaterapeutické letní pobyty
- setkání pěstounských rodin

tel.: 323 604 504; e-mail: sluzby@rozumacit.cz

OSVĚTA A PROPAGACE NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE

- administrace webových stránek www.pestounskapece.cz
 - odborné publikace v oblasti náhradní rodinné péče
 - konference, diskuze, mediální výstupy
-

Pro koho jsou naše služby určeny:

- děti v náhradních rodinách
- mladistvé v náhradních rodinách
- náhradní rodiče
- biologické rodiče dětí svěřených do NRP
- odbornou i laickou veřejnost

Rozum a Cit má ve svých řadách tyto odborníky:

- psychologa
- sociálního pracovníka
- speciálního pedagoga
- psychoterapeuta
- arteterapeuta
- supervizora
- mediátora

VÁŽENÍ RODIČE A KOLEGOVÉ,

Rozum a Cit se již 15 let i ve spolupráci s Vámi snaží prosazovat a podporovat náhradní rodinnou péči jako alternativu k péči ústavní.

Je prokázáno, že pro zdravý vývoj malých dětí je zásadní vztah – pevné citové pouto a vše, co k tomu náleží – dotýkání, chování, uklidňující oční kontakt, chlácholení – prostě vše, co poskytujeme dětem v rodinné péči. Další i specifické potřeby dětí lze naplnit, pokud má pečující rodina podporu zdravotnických zařízení a dalších odborníků. Přesto již dlouho čekáme na zásadní změnu systému péče o ohrožené děti u nás.

Český stávající systém náhradní péče je stále založen na umísťování dětí, a to i dětí do 3 let, do ústavů. Vinou neexistence preventivních služeb končí v ústavech mnoho dětí pouze z důvodu sociální či materiální nouze biologické rodiny.

Tento stav je již dávno nepřijatelný a věříme, že nyní již i neudržitelný. To, že poškozuje zdraví malých dětí, víme již dlouho, ale dnes čelí Česká republika i velkému tlaku ze strany organizací chránících lidská práva, protože tento stav je v rozporu s platnými mezinárodními normami.

Připravovaná právní úprava by měla od příštího roku zavést nové formy náhradní rodinné péče, zejména pěstounskou péči na přechodnou dobu. To umožní umístit do rodinné péče mnoho dětí, které dnes musí trávit měsíce i léta v ústavu. Všichni pěstouni by měli mít nejen vyšší finanční ohodnocení, ale zejména podporu odborných služeb. Věříme, že ani prarodiče-pěstouni nepřijdou o veškerou podporu, ačkoliv právní úprava na ně pohlíží jako na osoby, které mají vyživovací povinnost vůči svým vnoučatům.

K funkčnímu modelu, který optimálně naplní potřeby ohrožených dětí, je ještě dlouhá cesta, ale nutné systémové změny jsou již nastartovány. Je teď na nás všech, kdo se na tomto systému nějakým způsobem podílíme, abychom potřebné navržené změny podpořili v legislativním řízení a následně uvedli do života.

Na každém dítěti přece záleží!

Přeji Vám krásné vánoční svátky a mnoho spokojenosti, radosti a úspěchů v novém roce.

Jaroslava Máliková
Rozum a Cit

A ještě dva pohledy k tématu transformace kojeneckých ústavů:

ŽÁDNÉ DÍTĚ BY NEMĚLO MÍT ZKUŠENOST S ŽIVOTEM V ÚSTAVU

Natalie Jeníčková, psycholožka

Žádné dítě by nemělo vyrůstat v ústavu. A to bez výjimky věku. Pokud se bavíme o zrušení ústavů, napadá mě otázka, zda je správné omezovat zákaz umístění dětí do ústavů pouze na děti do věku 3 let. Zda vůbec existuje nějaký věk vyjadřující hranici, která by byla ještě schůdná. Dle mého názoru neexistuje.

V jakémkoliv věku dítěte je jeho umístění do ústavu považováno za mrzačení dětské psychiky. A to se týká i dětí pubertálních a starších. Oproti malým dětem, které byly do ústavu umístěny ihned po narození, popřípadě po krátkém, ale velmi špatném životě v rodině, mají tyto starší děti určitou „výhodu“.

Mohou se ve svých vzpomínkách vracet k těm situacím, kdy v rodině biologické nebo náhradní žily, mají tedy zážitek života v rodině. Vzpomínky na něj v nich vytvářejí určité ukotvení, pocit, že z něčeho vzešly, že někam patří. Jejich pozdější umístění do ústavu je pravděpodobně vyústěním dlouhodobých problémů v jejich rodině. Avšak lze předpokládat, že tyto starší děti si i ve špatných podmínkách, ze kterých vzešly, dokázaly vytvořit a prožít vztah, tedy vztah ke svým blízkým (především k rodičům), který je základem pro jejich schopnost později navazovat vztahy a nějakým způsobem obstát v reálném životě.

Každý lidský jedinec už od prenatálního období pociťuje 5 základních potřeb – místa, ochrany, podpory, výživy a limitů (podrobněji viz metoda Pesko Boyden Systém Psycho-motor), které si v průběhu života sytí způsobem odpovídajícím jeho věkové úrovni. Například kojenec v matčině náruči při kojení zažívá uspokojení všech těchto potřeb – je krmen, láskyplně přijímán, ochraňován a patří ke své matce. Později si tyto potřeby nenaplnuje už tímto konkrétním způsobem, ale spíše na symbolické úrovni. Například potřeba výživy už neznamena pouze příjem potravy, ale především informaci, je základem touhy po vzdělání, potřeba podpory je naplňována vytvořením dobrých vztahů se svým okolím, vybudováním rodiny atd. Zkrátka naplňování všech těchto potřeb v raném dětství je předpokladem dobrého fungování jedince v pozdějším věku. Pokud se dítě už od narození učí dobře rozumět svým potřebám, emocím, citům a zdravým vztahům, je mu dán ten nejlepší předpoklad, aby se později cítilo spokojené, úspěšné, dokázalo přijímat pravidla života v lidské společnosti, navázalo odpovídající vztahy, zkrátka v životě obstálo a všechny uvedené potřeby naplňovalo kvalitním způsobem.

Výzkumy prokázaly, že rozhodné období, ve kterém se zásadním způsobem formuje osobnost člověka a vyvíjí mozek a centrální nervová soustava, je období do 3 let dítěte. Pokud v tomto období dítě nemá vedle sebe osobu (nejčastěji matku), která mu umožňuje citlivé naplňování výše uvedených potřeb, nenaučí ho dobrým a pevným vztahům, vnímání sebe a okolního světa, je takové dítě téměř vždy odsouzeno k tomu, aby svůj pozdější život prožilo ve strachu, smutku, úzkosti, neschopnosti navázat kvalitní vztahy s druhými lidmi a v pocitu prázdnoty a nespokojenosti.

Ve srovnání se staršími dětmi, které se ocitly v ústavu v pozdějším věku, je zkušenost s navázáním vztahu k určité jedné osobě znemožněna malým dětem v kojeneckém ústavu. Jejich vztahy budou absencí této zkušenosti již navždy poznamenány.

V této souvislosti mluvíme o psychické deprivaci (dle Langmeiera a Matějčka).

Především jde o neuspokojování potřeby citové jistoty a bezpečí v dostatečné míře a po dostatečně dlouhou dobu – o citovou deprivaci. Nedostatečné uspokojení citových potřeb negativně ovlivňuje vývoj a charakter dítěte. I přesto, že se kojenecké ústavy snaží dětem věnovat, není možné při běžném provozu vytvořit dítěti právě tu jednu jedinou nejdůležitější vztahovou osobu, což znamená, že všechny tyto děti bez výjimky jsou postižené citovou deprivací.

K dalším podobám psychické deprivace patří nedostatek výchovy nebo smyslová deprivace (nedostatek podnětů). Tento nedostatek podnětů pak způsobuje nedostatečné vytváření spojení v mozku, čímž se v omezenější míře rozvíjejí rozumové schopnosti dětí takto žijících, děti jsou opožděné. Následkem je opět snížená možnost obstát v pozdějším životě.

Děti prožívající svůj život v kojeneckých ústavech i přes velkou snahu osob, které se o ně starají, žijí svůj život bez možnosti naplňování výše zmíněných potřeb. Avšak i ony se snaží své potřeby nasytit – bohužel jen takovým způsobem, který jim prostředí ústavu umožní. Kojenec, pokud nemá k dispozici svou vztahovou osobu, si tak vytváří vztah alespoň k věcem – nejčastěji k lahvi, k postýlce, k hračce. Zde má určitou jistotu, že mu je přinejmenším po nějakou dobu nikdo nevezme, je to vlastně to jediné, co má. Takové dítě pak opakuje své rané návyky v pozdějším věku, což se pak projevuje výchovnými problémy v podobě krádeží apod. Takové dítě je orientováno na věci. Dosycuje se. Pamatuji si příběh dívky, která prošla mnoha ústavními zařízeními, nakonec spokojeně žije v pěstounské rodině. V období, kdy je dívka v napětí, se u ní opakovaně projevují krádeže. Vždy to zdůvodňuje tvrzením, že má hlad. Pěstounka nemohla pochopit, že když dívka u nich žije v dostatku, tvrdí, že má hlad. Trvalo nějakou dobu, než pochopila, že dívka má opravdu hlad, ale ne po jídle, ale stále sytí ten pocit prázdnoty, který v ní minulost zanechala.

Existuje tedy určité rozhodující citlivé období, kdy je třeba uspokojit určitou potřebu dítěte, vytvořit mu podněty, které danou potřebu sytí. Pokud se tak nestane, přetrvává tato potřeba po celý život a nikdy není zcela naplněna. Takové dítě nemá základní morální návyky a ví, že na světě vládne jenom strach a není zde bezpečno. Když se narodilo, nikdo s ním nebyl, pociťovalo pouze strach a úzkost. A tyto pocity ho provází celý život. Jakou šanci uspět na světě takové dítě má?

Samozřejmě existují metody, jak dítěti, pokud opustí ústav a dostane se do náhradní rodiny, pomoci vytvořit si vztah k jeho náhradním rodičům, a zažít tak prožitky vztahu a zmírnit prožitky z raného dětství stráveného v ústavu. Ale prvotní nastavení dítěte zcela změnit již nelze.

Z výše uvedeného vyplývá, že pokud chceme zajistit kvalitní život dětem, které nemohou z nějakých důvodů žít a vyrůstat ve vlastní biologické rodině, je třeba jim umožnit život v náhradní rodině, která je schopná výše uvedené potřeby dětí naplňovat a provádět děti životem tak, aby se z nich jednou stali spokojení a vyrovnaní dospělí. I přes veškerou snahu, péči a zabezpečení toho kojenecké ústavy schopné nejsou.

PROČ NESOUHLASÍM S TVRZENÍM, ŽE ÚSTAV JE PRO RŮST A VÝVOJ OPUŠTĚNÉHO DÍTĚTE NEZBYTNÝ

Ludmila Hanušová, terapeutka

„Tady, v St. Cloud's, máme jediný problém. Jmenuje se Homer Weells. U Homera jsme dosáhli velkého úspěchu. Podařilo se nám udělat ze sirotčince jeho domov, a v tom je ten problém! Pokusíte-li se dát státní či jakékoli instituci cosi podobného lásce, která náleží rodině, a je-li navíc ta instituce sirotčinec, vytvoříte monstrum...“

Tato slova napsal John Irving ve své knize Pravidla moštárny. Příběh se odehrává v Nové Anglii ve státě Maine. Je zasazen do období první poloviny 40. let minulého století, do doby, v níž svět od péče o děti zdržovala 2. světová válka.

Pro mne je těžké uvěřit, že ještě dnes, více než 60 let poté, v období míru, ve svobodné společnosti uprostřed civilizované Evropy, v zemi „Langmeierově“ a „Matějčkově“, se hádáme o prospěšnost kojeneckých ústavů. Že se najde nemálo lidí, mezi nimiž jsou i lidé vzdělaní, a dokonce i citliví, kteří považují život dítěte v ústavu za normální. Že si tito lidé dokonce myslí, že taková péče je pro dítě, u něhož z jakýchkoli důvodů nefunguje rodina, výhrou v loterii.

Zmíněný nestor dětské psychologie prof. Matějček již v 70. letech 20. století zjistil, že pokud nejsou základní psychické potřeby člověka optimálně, dlouhodobě a zvláště pak v určitých vývojových fázích naplněny, dochází ke strádání v důsledku

nedostatku lásky, vřelosti, přijetí a citové podpory. To je ta často zmiňovaná, odborně znějící, laikovi často nic neříkající nálepka „psychické deprivace“.

Zajímavé dále je, že dostává-li se dítěti vrchovatě právě lásky a přijetí, nejsou ostatní potřeby až tak moc důležité. Značka plen či dětské výživy, četnost přebalení a úzkostlivě čisté prostředí tedy rozhodně nehraje tak důležitou roli, jak je nám často namlouváno.

Nevím, zda si dostatečně uvědomujeme, že dítě, které nemělo možnost navázat láskyplný vztah s jednou osobou, bývá často poškozeno trvale. Ano. Skutečně jsem napsala „trvale“. A to doopravdy znamená, že tyto těžkosti časem nevymizí a že se z deprivovaného dítěte nestane vyrovnaný a šťastný dospělý!

Naopak – dospělý, v němž se deprivované dítě časem přemění, bude trpět pocity vlastní nedostatečnosti, neschopnosti, marnosti a smutku. Bude neustále narážet na, pro něho, nepochopitelné a neřešitelné situace. Zas a znovu jej bude čekat selhání: ve studiu, v práci, ve vztazích, ve výchově dětí.

A tak se někdy stane, že předá další generaci neblahé poselství, jehož se dostalo kdysi dávno jemu. Je vlastně s podivem, že se to nestane pokaždé! Předat něco, čeho se nám nedostává, je velmi těžké a ti, kterým se to přese všechno povede, byť jen částečně, zasluhují podporu a obdiv. Jenže místo toho většinou stále dokola slyší, že vše, čeho dosáhli, je málo. Jsou přece dospělí lidé a měli by tudíž znát...a vědět...a umět...

Učení o psychické deprivaci změnilo a ovlivnilo nejrůznější opatření ve prospěch dětí všude na světě. Moc si přeji, aby Česká republika přestala svým přístupem naplňovat pořekadla o kovářových kobylách, ševcových ženách i prorocích domácího původu.

Chopme se šance, kterou teď, konečně, děti dostaly a pracujme na odstraňování překážek, kterých jistě nebude málo a prošlapejme cesty, které zatím neexistují. Tak, jak si to zaslouží nejen odkaz zmíněných osvícených pánů, ale v konečném důsledku každá lidská bytost, my všichni!

VZDĚLÁVACÍ A TERAPEUTICKÉ SLUŽBY

Projekt nabízí náhradním rodinám možnost vzdělávání, vzájemného setkávání a výměnu zkušeností.

Pro rodiny pořádáme víkendové akce, semináře a letní pobyty.

Máte chuť ohlédnout se s námi za některými akcemi z roku 2011?

V letních měsících jsme pro náhradní rodiny uspořádali 4 letní pobyty na téma dramaterapie, arteterapie, relaxační a tvořivé techniky a jemná dotyková terapie.

LETNÍ POBYT S HANDICAPEM

V samém závěru letošních prázdnin se v záměčku Hodonín uskutečnil Letní pobyt pro náhradní rodiny, které pečují o dítě (děti) s handicapem.

Během čtyř slunečných a vsutku „pohodových“ dnů si rodiče mohli vyzkoušet a naučit se jemné dotykové masáže, provoněné vybranými masážními oleji, odpočinout si a vzájemně si vyměnit zkušenosti nebo si jen tak popovídat.

Děti se seznámily s blízkým okolím, kde si zasportovaly nebo poznávaly různé druhy ptáků, květin a hub a to vše za každodenní přítomnosti dětmi nejoblíbenějšího člena pracovního týmu OS Rozum a Cit – štěňátka Mii.

Všichni jsme také mohli shlédnout ukázkou tanečního vystoupení mladých hip-hop tanečníků, kteří s námi sdíleli ubytovací prostory. Velmi milým překvapením byla návštěva záměčku Lysice, kde nám ochotní zaměstnanci pohotově vyšli vstříc nad rámec všech našich očekávání – prohlídka záměčku i výstavy loutek pro nás byla bezplatná, navíc se průvodkyně snažila svůj výklad podat tak, aby mu rozuměl každý člen naší výpravy a v závěru se nám ještě dostalo upřímného poděkování za to, že jsme si k návštěvě vybrali právě tento záměček. V současném „dravém“ světě se vzpomínka na Lysice a celý letní pobyt zdá být laskavým snem, který nám všem společně umožnil nabrat síly a znovu se vydat do běžných dnů „skutečného“ života.

Lucie Salačová

Celkem se letních pobytů zúčastnilo 70 klientů.

Pod odborným vedením lektorů se při práci podařilo podpořit u dětí např. samostatnost a jejich kompetence, sebezpoznání, rozvíjela se pozitivní komunikace.

Děkujeme partnerům projektu: Citibank a Nadace Terezy Maxové dětem.

CO NÁS ČEKÁ V ROCE 2012?

Mimo jednotlivých akcí, na které jste již zvyklí, v příštím roce vznikají dva nové ucelené bloky. Jeden je věnován rodinám, které přijaly dítě s handicapem a druhý je zaměřen na mladé lidi vyrůstající v náhradní rodině.

JAK POHLADIT, VYCHOVAT A PUSTIT DO ŽIVOTA

V rámci projektu se formou uceleného bloku seminářů, víkendové akce a letního pobytu více zaměříme na podporu rodin, které přijaly do náhradní rodinné péče dítě s handicapem.

Příběh jedné z rodin, která dala domov dítěti s postižením

Jsme rodina z jižní Moravy, která se v roce 2006 rozhodla ke svým 3 dětem přijmout do pěstounské péče chlapce se středně těžkou mentální retardací, syndromem ADHD a diagnostikovanou dětskou mozkovou obrnou. Obě dcery byly již dospělé a synovi bylo 5 let. Stejně starého nového brášku přijal na svůj věk s velkým pochopením a těšil se na něj, i když tím přišel o spoustu času, který jsme jako rodiče mohli věnovat jenom jemu samotnému.

Péťa nás učí od samého začátku velké toleranci a pokoře. Je to taková škola života. Zpočátku byl hodně hyperaktivní, vzdorovitý, nereagoval na oslovení, téměř nemluvil.

I když jsme věděli, že práce s Péťou nebude vůbec jednoduchá, tak nás přesto jeho náročnost brzy donutila zajímat se o asistenční službu a o hledání kontaktů s jinými pěstouny. Od nich jsme se dozvěděli o existenci neziskové organizace Rozum a Cit, která rodinám s přijatými dětmi pomáhá finančně, pořádá pro pěstounské a adoptivní rodiny setkání v Praze a na Moravě a nabízí těmto rodinám podpůrné služby, např. terapeutické a vzdělávací víkendy, které nám pomáhají zvládat práci s přijatými dětmi.

Pétovi je už deset let. Je klidnější, dokáže pojmenovávat věci kolem sebe, řekne i kratší větu. Ví, že v naší rodině má své místo, že má sourozence, babičky i dědy. Je ale stále dítětem, které je velmi živé a vyžaduje neustálou pozornost a také jeho vzdorovité chování přetrvává.

Je pro nás velká pomoc, když se na různých akcích můžeme setkávat s ostatními pěstouny a sdělovat si své starosti i radosti s našimi dětmi a získáme zde i hodně kontaktů na odborníky.

Děkujeme všem, kdo náhradním rodičům pomáhají a podporují nás na naší cestě náhradního rodičovství. Bez jejich pomoci si ani nedovedeme práci s postiženým

dítětem představit. Jednou z organizací, které nám průběžně pomáhají, je i Nadační fond a Občanské sdružení Rozum a Cít.

Je stále ještě hodně opuštěných dětí, které by potřebovaly mámu a tátu a my jsme rádi, že jsme aspoň jednomu z nich mohli dát šanci prožívat skutečný domov.

maminka z Moravy

V plánu akcí se můžete více seznámit s lektory, termínem a místem konání jednotlivých akcí.

TÉMA

je cyklus akcí, které uspořádáme na podporu mladých lidí, vyrůstajících v náhradní rodinné péči.

Co je cílem setkání?

- u vzdělávacích akcí se pokusíme zážitkovou formou přiblížit danou tematiku
- poznání sebe samého a ostatních účastníků setkání
- navázání kontaktů mezi lidmi se stejným osudem

Co není cílem setkání?

- terapeutická sezení a konzultace s psychologem
- akce s volným programem

Hlavním tématem bude „Kdo jsem já a jak mě vidí ostatní“:

- identita každého z nás
- jak mě vidí ostatní
- jak bych chtěl vypadat
- co bych chtěl dokázat
- nástrahy a pastí dnešní doby

Krátké představení akcí:

- 27.–29. 1. Poznám tebe – Dlouhá Ves, Sušice
- 15.–17. 6. Poznej sebe – Opatství Želiv, Pelhřimov

KLUB NÁHRADNÍCH RODIN

Od března 2011 se v Říčanech setkávají náhradní rodiče a rodiče, kteří teprve žádají o náhradní rodinnou péči.

Naše setkání probíhají vždy 1. pátek v měsíci od 16 do 19 hodin v ZŠ U Říčanského lesa, Školní 2400/4.

O děti se starají proškolení asistenti-dobrovolníci. Program pro děti je vždy přizpůsoben jejich věku a schopnostem.

V rámci klubu jsme v roce 2011 rodičům nabídli např. přednášku o jemné dotykové terapii, attachmentu, biologické rodině, syndromu vyhoření a supervize.

Pravidelnost klubových setkání dává rodičům možnost předávání zkušeností a vzájemného sdílení.

Na 1. polovinu roku 2012 jsme připravili témata:

- leden: Video trénink interakcí – Petra Boháčová, DiS.
- únor: Supervize – Mgr. Jaroslava Málíková
- březen: Výtvarné tvoření – Klára Dvořáková
- duben: Jak řeknu dítěti, že je adoptované? – Mgr. Natalie Jeníčková
- květen: Supervize – Mgr. Jaroslava Málíková
- červen: Canisterapie – Lenka Hanousková, DiS.

Přijďte mezi nás!

Klub náhradních rodin je otevřen všem náhradním rodinám nebo rodinám, které se chtějí náhradními teprve stát.

PLÁN AKCÍ NA 1. POLOLETÍ 2012

12. ledna

SEMINÁŘ POUZE PRO RODIČE

Právní minimum v oblasti NRP – Mgr. V. Náhoda, DiS. a Mgr. M. Náhodová

Místo konání: Česká Lípa

21.–22. ledna

VÍKEND PRO RODINY S DĚTMI

Biologická rodina přijatých dětí – Mgr. Veronika Uhlířová

Místo konání: Toulcův dvůr, Praha

27.–29. ledna

PRODLOUŽENÝ VÍKEND PRO MLADISTVÉ V RÁMCI CYKLU:

TÉMA

Sebepoznávací akce pro mladé lidi – Bc. Jakub Kabíček

Místo konání: Dlouhá Ves, Sušice

9. února

SEMINÁŘ POUZE PRO RODIČE

Dětská a dorostová psychiatrie – MUDr. Lucia Pacherová

Místo konání: Barevný svět dětí, Praha 2

23. února

SEMINÁŘ POUZE PRO RODIČE V RÁMCI CYKLU:

JAK POHLADIT, VYCHOVAT A PUSTIT DO ŽIVOTA

Uplatnění dítěte s handicapem na trhu práce – OS Orion

Místo konání: Rychnov nad Kněžnou

24.–25. března

VÍKEND PRO RODINY S DĚTMI

Relaxační a tvořivé techniky s prvky arteterapie – Bc. Jakub Kabíček

Místo konání: Fond ohrožených dětí, Praha

14.–15. dubna

VÍKEND PRO RODINY S DĚTMI

Puberta u dětí – Ludmila Hanušová

Místo konání: Mlýn Břejlov, Týnec nad Sázavou

12.–13. května

VÍKEND PRO RODINY S DĚTMI

Muzikoterapie – manželé Kratochvílovi

Místo konání: Opatství Želiv, Pelhřimov

26.–27. května

VÍKEND PRO RODINY S DĚTMI

Dramaterapie – Ing. Jan Bartošek

Místo konání: Opatství Želiv, Pelhřimov

14. června

SEMINÁŘ POUZE PRO RODIČE V RÁMCI CYKLU:

JAK POHLADIT, VYCHOVAT A PUSTIT DO ŽIVOTA

Sexualita u dětí s handicapem – Petr Eisner

Místo konání: Fond ohrožených dětí, Praha

15.–17. června

PRODLOUŽENÝ VÍKEND PRO MLADISTVÉ V RÁMCI CYKLU:

TÉMA

Sebezpoznávací akce pro mladé lidi – Bc. Jakub Kabíček

Místo konání: Opatství Želiv, Pelhřimov

A CO NÁS ČEKÁ V LÉTĚ 2012:

9.–13. července	Arteterapie	Bc. Jakub Kabíček	Dlouhá Ves, Sušice
23.–27. července	Muzikoterapie	Manželé Kratochvílovi	Opatství Želiv, Pelhřimov
9.–12. srpna letní pobyt v rámci cyklu: Jak pohladit, vychovat a pustit do života	Jemná dotyková terapie pro rodiny vychovávající děti s handicapem	Martina Smutná	Dům pro rodiny, Smečno
17.–21. srpna	Dramaterapie	Ing. Jan Bartošek	Hrachov u Sedlčan

PLATBY NA ROK 2012:

Druh akce	PLATBA	ZÁLOHA
Víkendová akce pro celé rodiny		
dospělý	600,–	500,–/rodina
dítě do 18 let	200,–	
Letní pobyt		
dospělý	1 600,–	1000,–/rodina
dítě do 12 let	800,–	
Víkend pro mladé lidi		
mladší (15–22 let)	500,–	200,–/osoba
Semináře pouze pro dospělé		
	300,–	200,–/osoba

Cena jednotlivých víkendů může být upřesněna dle programu víkendu a bude uvedena v pozvánkách na jednotlivé akce.

Uvedené ceny zahrnují příspěvek na lektora, ubytování a stravné (50 % lektorné, 30 % ubytování a 20 % strava).

Zálohové platby na jednotlivé akce klient zasílá ihned po písemném nebo telefonickém přihlášení. Klient je na akci závazně přihlášen po obdržení zálohové platby na náš účet.

Pozvánka s podrobnostmi bude zaslána 6 týdnů před akcí.

Předběžné rezervace termínů a informace o akcích získáte na:

tel.: 323 604 504; e-mail: sluzby@rozumacit.cz

Kontaktní osoby: Martina Smutná a Lenka Hryzová

PORADNA

NEJSTE NA TO SAMI! – SETKÁVÁNÍ PODPŮRNÉ SKUPINY

Lenka Hanousková

Již přes dva roky pořádáme jednou za dva měsíce setkání podpůrné skupiny pěstounů vychovávajících v pěstounské péči děti svých příbuzných – tedy skupiny babiček, dědečků, strýců a tet. Letos v září proběhlo již 16. setkání. Chodí sem jak noví klienti, tak ti, kteří jsou s námi od samého počátku.

Na setkáních často hovoříme o tom, jak mluvit s dětmi o jejich rodičích, jak vhodně upravit kontakt dětí s biologickým rodičem, jak celou situaci dítěti vysvětlit, jak se vyrovnat se strachem o vlastní zdraví v souvislosti s budoucností dětí, se strachem o přijaté děti-vnoučata, který je mnohem větší nežli dříve strach o vlastní děti, jak řešit mezigenerační problémy či výchovné potíže dětí. Opravdu nejčastější a nejpálčivější problém, ke kterému se neustále vracíme, je vztah k rodiči dítěte, který je současně pěstounovým příbuzným. Toto téma, v různých formách, tíží většinu klientů.

Na začátku letošního setkání hovořili především prarodiče, ale i jiní příbuzní vychovávající v PP děti svých příbuzných, o tom, že s dítětem o jeho rodičích nemluví. Někdy proto, že sami nechtějí, jindy ale říkali, že dítě nemá zájem nebo o rodičích mluvit nechce. Často takto usuzovali z předpokladu, že když se dítě na rodiče neptá, tak že o něm ani nepřemýšlí a netouží o něm nic vědět. Což bývá právě naopak.

Jsme rádi, že za dva roky, co o tomto tématu hovoříme, většina klientů svůj pohled přehodnotila. Přispělo k tomu určitě i to, že se k nám na skupinové setkání již dvakrát dostavilo vnouče některého z klientů a samo potvrdilo to, co se skupině snažíme sdělit. Autentický prožitek dítěte má jistě mnohem větší výpovědní hodnotu než pohled z pozice odborníka. I pro nás byla návštěva vnoučat na skupinovém setkání velmi obohacující.

Mám velkou radost z toho, že si klienti mezi sebou předávají své zkušenosti, svěřují si navzájem starosti i radosti spojené s výchovou svěřených dětí. Bylo pro mne velmi potěšující vidět, jak se skupina sama od sebe snaží nově přichozí babičce-pěstounce pomoci, podpořit ji a poradit s přístupem k vnoučeti na základě svých příběhů a zkušeností. A to je vlastně smyslem takového setkávání. Vrátit pěstounům sebevědomí a víru ve vlastní schopnosti.

Tomuto tématu se s námi věnuje i pořad „Rodina a já“, který 8.12.2011 uvede ČT2.

A JE TO ! – SOBOTNÍ BRIGÁDA DOBROVOLNÍKŮ Z FIRMY TPA HORWATH V RODINĚ KLIENTKY OS ROZUM A CIT

Lucie Salačová a Alice Kunešová

Případová konference jako jedna z forem práce, kterou v OS Rozum a Cit využíváme, mívá řadu výstupů. Příkladem konkrétního zdařilého výstupu a zároveň dobré praxe při využití firemního dobrovolnictví je brigáda, která se uskutečnila 6.8.2011 v rodině klientky – pěstounky, která sama pečuje o jedno vlastní a tři přijaté děti. Brigády se zúčastnilo 6 dobrovolníků – zaměstnanců firmy TPA Horwath a organizátorka celého dne – pracovnice OS Rozum a Cit. Dobrovolníci si práci rozdělili na „mužskou“ a „ženskou“. Muži vyráběli venkovní schody, věnovali se terénním úpravám pro dětský bazén, kopali prostor pro odvodňovací drenáž, kterou zasypávali štěrkem. Ženy se pustily do generálního úklidu – např. čistily koberce, třídily darované dětské oblečení podle velikosti. Společně pak všechny přebytečné věci odváželi do velkoobjemového kontejneru.

V průběhu téměř desíti hodin, které dobrovolníci odpracovali, se kromě hmatatelných výsledků manuální práce podařilo mnohé – klientka si mohla potvrdit svou důvěru, se kterou se na naše Občanské sdružení obrátila, děti mohly na vlastní oči vidět „jak se co dělá“, dobrovolníci mohli získat pocit, že pomoci někomu ze své dobré vůle může přinést různé „zisky“ i jim samotným a naše pracovnice si mohla ověřit své výborné organizační schopnosti.

Některým z Vás, kdo si tuto krátkou zprávu přečtete, se možná bude zdát, že už někde o sobotních brigádách slyšeli. Rozdíl mezi „dobrovolně-povinnými“ brigádami z dob socialistických a dnešní pomocí z „dobré vůle a vlastního rozhodnutí“ je však podstatný.

Děkujeme všem, kdo se zúčastnili!

Tímto bych se i já ráda připojila a poděkovala všem zúčastněným za nasazení a radost, se kterou se zhostili nesnadné práce. Bylo opravdu odlehčující vidět, jak činnosti, pro mne téměř neproveditelné, se dějí jako kouzelným proutkem!

Za sebe i svou rodinu ze srdce děkuji.

Lenka Rychnavská

JAK PŘÍPADOVÁ KONFERENCE POMOHLA ZMĚNIT ŽIVOT JEDNÉ RODINY – PŘÍPADOVÁ PRÁCE V PRAXI

Ludmila Hanušová

Případová konference – tento výraz je Vám, kteří sledujete práci našeho Občanského sdružení, už dobře známý, nebo Vám alespoň zní povědomě. Jsme rádi, že se v rámci novelizace zákona o sociálně-právní ochraně dětí tato metoda konečně dostane do běžné praxe v celé naší zemi.

My v Rozumu a Citu tento moderní a vysoce efektivní nástroj sociální práce používáme (a pomáháme uvádět do praxe péče o děti) už více než 3 roky. Za tu dobu jsme si potvrdili, že případové konference skutečně umožňují, aby se dítě octlo opravdu ve středu zájmu nejen odborníků, ale zejména své vlastní rodiny.

Tento způsob práce vrací kompetence a hlavní iniciativu do rukou klienta a jeho rodiny, připravuje individuální řešení přímo pro konkrétní dítě, přináší nové pohledy, nápady a často až nečekané možnosti řešení nejrůznějších situací.

Zároveň zbavuje izolovanosti pracovníka OSPOD, snižuje rizika poškození klienta chybným rozhodnutím, umožňuje kontinuální sledování vývoje situace kolem konkrétního dítěte.

Název zní honosně, ale není třeba se ho bát. Jde o společné setkání všech, kteří představují, nebo mohou představovat, podpůrnou síť pro dítě a jeho rodinu. Cílem je výměna informací, zhodnocení situace dítěte a jeho rodiny, hledání optimálního řešení a plánování společného postupu. Výstupem je individuální plán, podle kterého je pro všechny zúčastněné snadné se řídit...

Abyste si mohli udělat lepší představu, seznámíme Vás s jednou rodinou a s tím, jak jí případová konference pomohla změnit život.

V této rodině, kde většinu veškerého chodu zajišťuje otec, protože matka je dlouhodobě vážně nemocná, vyrůstají tři děti. Můžeme jim říkat třeba Anička – té je dvanáct, Maruška – ta je nejmladší, příští rok půjde do 2. třídy a mezi nimi desetiletý Pavel. Jejich situace je o to složitější, že do naší země přišli zdaleka, a nemají tu tedy poblíž žádné příbuzné. Původně bydleli v uprchlickém táboře, posledních 8 let žijí v malém pronajatém bytě. Úklidu a péči o domácnost není věnována dostatečná pozornost a bylo by pro všechny příjemné je zlepšit. Do péče o domácnost je přece možné zapojit už i děti. A kdyby rodina využila asistenční službu, třeba v rámci čerpání příspěvku na péči, která by usnadnila otci situaci se zvládáním péče o děti, matku a domácnost, také by to přineslo ovoce...

Tatínek má své děti velmi rád a snaží se je podporovat. Maminka, vzhledem ke své nemoci, děti podporuje jen velmi omezeně. Pavlova koktavost i agresivní tendence signalizují jeho velkou vnitřní nepohodu a napětí. Současně tak možná volá po tátově autoritě a vyjadřuje nechuť podvolovat se sestrám.

Bylo by prima, kdyby se tatínek mohl více věnovat jednotlivým dětem a podporovat je v jejich zájmech. Vždyť každé z těch tří ho potřebuje mít někdy jen pro sebe. Zároveň by ale neškodilo nastavit jasnější a srozumitelnější pravidla a hranice pro všechny. Vítané by bylo, kdyby každý měl svou jasnou roli a jistou pozici.

Ani finanční situace rodiny není ideální. Úhrada nákladů za bydlení a obědy dětí probíhá ve spolupráci s oddělením hmotné nouze. Dalo by se zlepšit hospodaření s příjmy rodiny...

To všechno sociální pracovnice z OSPOD, která se o rodinu stará, dobře ví. Rozhodla se proto pro pomoc této rodině svolat případovou konferenci. Sešla se na ní s otcem rodiny i dětmi, kteří tak měli možnost vyjádřit, co je opravdu trápí a s čím by potřebovali nejvíce „pohnout“. Přišel ředitel základní školy, kam děti chodí, a třídní učitelka Pavla. A protože si to rodina přála, také pan školník. Vždyť se s ním rodina dobře zná, považují se za přátele. Pro podporu rodiny svolavatelka získala také místní poradnu pro integraci. Ta „vyslala“ jednu ze svých zkušených pracovnic. Nesmím zapomenout ani na zástupkyni obecního úřadu – paní ze sociální komise, která pomáhala rodině najít řešení potíží už dříve. Setkání vedla zkušená a šikovná facilitátorka, která zajistila, aby se všichni dostali ke slovu, mohli říci, co mají na srdci a také aby na konci bylo jasné, jak budou všichni dál postupovat.

Oblasti, v nichž situace nebyla ideální, bylo hned několik:

- Výchovné a citové problémy dětí (terapeutická péče o rodinu).
- Volnočasové aktivity dětí (podpora jejich zájmů).
- Domácnost, bytová situace a hygiena (podpora otce v péči o domácnost).
- Finance a hospodaření (podpora otce při hospodaření s příjmy rodiny).

Účastníci setkání se domluvili na těchto konkrétních krocích:

- Oslovení terapeutky, stanovení zakázky a domluvení možností spolupráce. Následně realizace terapeutické práce s celou rodinou přímo u nich doma.
- Navázání spolupráce s OÚ v rámci čerpání příspěvku péče o osobu blízkou.
- Vytipování kroužků pro děti a podpora otce při přihlášení dětí do těchto aktivit.
- Oslovení pečovatelské služby a zprostředkování návštěvy jejich zaměstnance v rodině.

Dále bylo nutné v rodině stanovit domácí pravidla a plán hospodaření a v neposlední řadě také provést „velký úklid“ v celém bytě, včetně zajištění kontejneru na nepotřebné „haraburdí“.

No, nebylo toho zrovna málo, ale každý z účastníků konference se přihlásil o svůj díl a k úkolům byly připsány také přesné termíny. Atmosféra setkání, ochota účastníků aktivně se podílet na zlepšení situace rodiny a jasnost jednotlivých kroků motivovala nejen tatínka, ale i děti. Vrátila se jim naděje a chuť pustit se do práce.

Určitě jste zvědaví, jak to dopadlo. Za 8 měsíců se zase všichni sešli, aby zhodnotili výsledky a domluvili se na dalších potřebných a možných krocích.

Co se tedy podařilo:

- Jak bylo domluveno, došlo k úklidu bytu a vyklizení nepotřebného materiálu. Pavel tak získal svůj vlastní pokoj.
- Rodina od případové konference spolupracuje s terapeutkou a tuto spolupráci hodnotí škola, otec i sama terapeutka pozitivně. Chválí si ji i děti a maminka, která nemusela zůstat stranou, protože se vše odehrává přímo v bytě.
- Učitelé chválí děti za upřímnost a snahu uspět, za zlepšení jejich chování i známek.
- Starší dívka začala docházet na kytaru. Výuku zajistila paní učitelka a nástroj koupil tatínkův kamarád – pan školník. Obě děvčata chodí také do skauta. Jejich bratr nemá o skauta zájem, ale zato s ním tatínek o víkendech jezdí na kole! Baví ho vlastivěda, a tak rád chodí do knihovny.
- Obecní úřad má pro rodinu připravený byt 2+1, ve kterém se nyní dokončují stavební úpravy, počítá se s tím, že jakmile skončí smlouva na bydlení v integračním bytě, rodina se přestěhuje do tohoto bytu.
- Velice se zlepšil vztah s maminkou. Děti ji mají velice rády a mezi ní a dětmi funguje zvláštní způsob komunikace, z velké části nonverbální.
- Otce a jeho autoritu děti přijímají již bez problémů, ale otec někdy neplní sliby. To děti hodně zlobí a znejistuje.

I když se mnohé podařilo, s rodinou je třeba dále pracovat na dělení rolí, úkolů, je třeba, aby děti měly řád a cítily se bezpečně. Rodině by hodně ulevila spolupráce s pracovníci odlehčující péče pro pomoc s péčí o maminku a domácnost. Také vztahy mezi sourozenci vyžadují další práci...

A tak i z tohoto setkání odcházejí jeho účastníci s dalšími úkoly, ale zároveň spokojení a s nadějí do dalšího života.

FACILITACE – NÁSTROJ NEZBYTNÝ PRO ZAVÁDĚNÍ PŘÍPADOVÝCH KONFERENCÍ

Chystáte se zavést případové konference do Vaší praxe?

Potřebujete se vyzbrojit potřebnými dovednostmi?

Je Vaším zájmem shromáždit všechny zainteresované odborníky na jednom místě spolu s klientem a společně vymyslet co nejlepší vhodné řešení?

Občanské sdružení Rozum a Cit je jedním z průkopníků případové práce na poli náhradní rodinné péče. V rámci projektu „Systém péče o sociálně znevýhodněné děti ve Středočeském kraji“ jsme tuto metodu zaváděli do praxe od roku 2009. Konkrétně to znamenalo, že jsme organizovali (svolávali) a facilitovali (vedli) více než 50 případových konferencí, převážně ve Středočeském kraji a Praze.

Protože víme, že práce formou případových konferencí by se zanedlouho měla stát (především díky novele zákona o sociálně-právní ochraně dítěte) běžnou pracovní metodou, připravili jsme tréninkový program, který pomůže usnadnit tento „rozjezd“. V současné době otevíráme již třetí kolo těchto výcviků.

PROGRAM MÁ DVĚ ČÁSTI:

První část tvoří základní **dvoudenní tréninkový seminář facilitačních dovedností**. Jeho posláním je seznámení se základními pravidly a principy při facilitování (vedení) případové konference a nácvik potřebných základních dovedností. Absolvent tohoto semináře je schopen vést „jednoduché“ případové konference.

Pro ty, kteří budou mít zájem své facilitační dovednosti dále rozvíjet a stát se tím, kdo bude případové konference facilitovat pravidelně i v těžších případech (situace, kdy převažují silné emoce, výrazné konflikty, zdá se, že nelze nalézt řešení), jsme připravili **návazný výcvik facilitačních dovedností**.

Po absolvování základního semináře i po absolvování návazného výcviku obdrží každý účastník certifikát o absolvování s vyznačeným počtem hodin a s vyjmenováním osvojených dovedností.

Tento otevřený seminář i návazný výcvik jsme schopni připravit také přímo pro jednotlivá pracoviště (pokud se vytvoří skupina alespoň 5 lidí). Různé varianty s Vámi domluvíme individuálně.

Jarní kolo facilitačních výcviků se uskuteční v těchto termínech:

DOVODENNÍ TRÉNINKOVÝ SEMINÁŘ FACILITAČNÍCH DOVEDNOSTÍ (NEJEN) PRO VEDENÍ PŘÍPADOVÝCH KONFERENCÍ

5. 3.–6. 3. 2012 nebo **13. 3.–14. 3. 2012** nebo **27. 3.–28. 3. 2012**

NÁVAZNÝ VÝCVIK FACILITAČNÍCH DOVEDNOSTÍ (NEJEN) PRO VEDENÍ PŘÍPADOVÝCH KONFERENCÍ (PĚTIDENNÍ)

10. 4.–11. 4. 2012 + 17. 5.–18. 5. 2012 + 12. 6. 2012

nebo **12. 4.–13. 4. 2012 + 10. 5.–11. 5. 2012 + 7. 6. 2012**

Lektorkami těchto výcviků jsou Mgr. Petra Krupičková a Mgr. Karolina Koubová.

Místo konání bude upřesněno (jedná se o centrum Prahy).

Cena

dvoudenního tréninkového semináře facilitačních dovedností je 3600,-/osoba, cena Návnazného výcviku facilitačních dovedností je 9 000,-/osoba, celkem tedy 12600,-/osoba.

Bližší informace

naleznete také na našich internetových stránkách www.rozumacit.cz/aktuality nebo Vám je rádi poskytneme osobně na e-mailu sluzby@rozumacit.cz nebo na **tel.: 774 416 870**. Kontaktní osobou je paní Martina Smutná.

Filip, 11 let

DOPROVÁZENÍ

NAŠE ZKUŠENOSTI S DOPROVÁZENÍM

Natalie Jeníčková

V těchto dnech ukončujeme v rámci služby Doprovázení spolupráci s rodinou, která pro svou početnost nese přívlastek „velká péstounská rodina“.

Rodiče se na nás obrátili v době, kdy žádné výrazné problémy neprožívali, avšak tušili, že v momentě, kdy v krátkém časovém období přijali několik dětí, by bylo žádoucí novou situaci s někým probrat, nechat si poradit, aby případným těžším obdobím mohli s větší jistotou předcházet.

Jak už jsme mnohokrát v předchozích číslech Zpravodaje zdůrazňovali, služba Doprovázení není využívána pouze v případech, kdy se rodina ocitne v problematických situacích a neví si rady, ale také jako prevence, kdy se náhradní rodiče chtějí posílit a případným těžkostem předejít.

Rodiče zmíněné velké rodiny se s námi podělili o své zkušenosti s Doprovázením a svůj příběh přinášejí na následujících řádkách.

Naše rodina patří mezi větší péstounské rodiny. Máme zkušenosti s přijetím dětí v batolecím věku a dětí větších, dětí majoritního etnika a romského etnika, dětí zdravých a dětí se zdravotním nebo mentálním postižením.

Naším heslem je být o krok před dětmi, a proto se rádi vzděláváme ve výchově dětí a účastníme různých akcí pořádaných organizací Rozum a Cit, případně i jinými organizacemi. Věděli jsme i o službě Doprovázení a mysleli si, že tuto službu potřebovat nebudeme.

Příchod starších dětí přinesl nové skutečnosti. Každé dítě k nám přišlo se svou životní historií, kterou bylo potřeba „přečíst“ a navázat na ni. Toto nás hodně obohatilo a motivovalo k dalšímu vzdělávání. Začali jsme si klást spoustu otázek, např. jaké vztahy mají děti mezi sebou? Není třeba něco jinak, než se domníváme?

A tak jsme se rozhodli využít nabídku Rozumu a Citu a přihlásili se do projektu Doprovázení. Netrpělivě jsme čekali na první návštěvu psychologky, která nás v projektu doprovázela.

Celý projekt trval 14 měsíců. Za tu dobu jsme se zúčastnili tří společných víkendů nabídnutých programem. Paní psychologka, která je zároveň naší průvodkyní, každý měsíc přijela na návštěvu – buď sama nebo s dalším odborníkem podle

individuálního plánu – a mohli jsme konzultovat vše, co jsme měli na srdci. Děti se přitom účastnily her zaměřených na sebezpoznání a vztahy mezi sebou. Program byl přizpůsoben našim potřebám a problémům, které jsme chtěli řešit.

Po celou dobu nám paní psycholožka byla k dispozici a mohli jsme s ní konzultovat vzniklé výchovné situace. Pomohla i v komunikaci s biologickou matkou přijatých dětí, což byla pro nás nová situace.

Doprovázení rozkrylo rozdíly mezi dětmi, které k nám přišly v raném dětství, a dětmi, které přišly už jako starší. Paní psycholožka nám pomohla v řešení výchovných problémů s přijatou dcerou, která byla v biologické rodině týraná a měla nízké sebevědomí. Pod vedením paní psycholožky jsme začali pracovat na knize života. Při svých návštěvách se dceři intenzivně věnovala. Po 14 měsících je naše dcera již dobře připoutaná, výchovné problémy vymizely.

Zájemci o podrobné informace o službě Doprovázení se mohou obrátit na následující kontakty:

tel.: 323 605 782, 733 102 901, e-mail: doprovazeni@rozumacit.cz

NA ZKUŠENOU DO ZEMĚ KVĚTIN A VĚTRNÝCH MLÝNŮ

Petra Štětková

Ve dnech 12.–14. října 2011 se uskutečnil pracovní výjezd do Holandska zástupců spřátelených organizací: *Amalthea o. s., Rozum a Cit o. s., Dům tří přání o. s., Lumos a Agentury pro sociální začleňování*. Cílem návštěvy několika úřadů a zařízení v Rotterdamu bylo seznámení se systémem péče o ohrožené děti v této zemi. Dle britské studie z roku 2009 právě v Holandsku žijí nejšťastnější děti v Evropě. To stálo za prozkoumání, nemyslíte?

Systém péče o ohrožené děti

Holandsko má velmi důkladně propracovaný systém péče o děti. Pro zjednodušení řekněme, že je třístupňový, v závislosti na míře ohrožení dítěte. Základním pilířem systému je zdravotní i sociální screening primární prevence u všech dětí ve věku 0–18 let. Tuto službu zajišťují „*Centra pro děti a rodinu*“, kde je každý novorozenec registrován a kam následně rodiny pravidelně docházejí. Každé dítě zde má svou kartu a jeho zdravotní vývoj i sociální situace jsou sledovány dlouhodobě. Rodičům jsou zde k dispozici lékaři, zdravotní sestry, sociální pracovníci či jiní odborníci, se kterými mohou konzultovat své dotazy nebo problémy spojené s výchovou dětí. Toto systematické mapování situace v rodinách umožňuje včasné vytipování ohrožených dětí a na tento screening navazuje systém podpory rodin na různých úrovních (od doporučené až po tu nařízenou). Pracovníci pověřeného centra rodinám navrhuji některou z forem podpory (např. trénink rodičovských dovedností,

práci dle individuálního plánu dítěte, spoluprací se sociálním pracovníkem nebo rodinným poradcem – „koučem“, využívají se také případové nebo rodinné konference). Statistika říká, že zhruba 80 % rodin funguje dobře, 15 % se potýká s nějakými menšími problémy a 5 % dětí je ve svých rodinách ohroženo velkým nebezpečím. Děti z vytipovaných ohrožených a rizikových rodin jsou okamžitě podchyceny v registru ohrožených dětí. Na této úrovni pracuje „*Úřad péče o dítě*“, který standardizovaně přezkoumává míru ohrožení a ve většině případů pracuje s rodinami v tzv. dobrovolném režimu. Tento úřad zajišťuje také některé služby, např. krizovou intervenci nebo krizovou telefonní linku.

Následně pověřuje poskytovatele služeb a nestátní organizace pro spolupráci s ohroženými rodinami. Největší problém představují děti vážně zanedbávané a týrané, děti, u kterých se zvažuje umístění mimo rodinu soudní cestou, děti, které se dostaly do konfliktu se zákonem a nebo užívají návykové látky. Tyto děti spadají pod specializovaný „*Úřad sociálně-právní ochrany dětí*“, který pracuje v návaznosti na soud. Těmto dětem je věnována zvýšená pozornost, jejich rodinná situace je důkladně zkoumána. Na návrh úřadu sociálně-právní ochrany soud může stanovit dohled nad rodinou, krátkodobě umístit dítě mimo rodinu, omezit zodpovědnost rodičů či je zodpovědnosti zbavit. Úřad je samozřejmě zapojen také do systému dalších služeb. I v Holandsku existují *pobytové/rezidenční zařízení*, ale většinou jsou specializovaná a mají menší kapacitu. Tento článek bohužel nemůže obsáhnout všechny naše poznatky a inspirace, proto se v něm dále zaměřím především na zajímavosti z oblasti adopce dětí a pěstounské péče v Holandsku.

Adopce

Dozvěděli jsme se, proč Holanďané tak často adoptují děti ze zahraničí. Díky výše zmíněnému propracovanému systému prevence a nabídce služeb, ale také díky malé chudobě, dobré sexuální výchově a dostupné antikoncepci je totiž v Holandsku velmi nízký počet dětí volných k adopci. Pouze 5 % dětí určených k adoptivní péči pochází z Holandska, naprostou většinu (95 %) dětí tedy Holanďané adoptují ze zahraničí. Ohroženým rodinám nebo mladým matkám se v Holandsku dostává velké pozornosti. Díky nabídnuté péči se v řadě případů podaří rodinu motivovat a sanovat. Pomáhá také to, že společnost v této zemi je k mladistvým matkám velmi tolerantní, nemají tedy žádné stigma a pokud chtějí a mohou pečovat o své dítě, stát jim zajistí dostatečnou podporu. Pokud se matka přece jen rozhodne se dítěte vzdát, je na ni pohlíženo s veškerým respektem jako na „ženu ve složité situaci“ a dítě je odevzdáno na 3 měsíce profesionálním pěstounům. Po tuto dobu pracuje s biologickou matkou odborník. Matka může ještě během tohoto procesu své rozhodnutí změnit.

Pokud se přesto definitivně rozhodne pro svěření dítěte do péče cizí osoby, jsou jí nabídnuty 3 spisy žadatelů (bez identifikačních údajů) a matka má právo sama zvolit, do jaké rodiny chce dítě dát – zohledňují se tak národnostní, náboženská či vzdělanostní hlediska. Pokud je k dispozici dítě ze zahraničí, příslušné ministerstvo

zasílá do dané země (patří mezi ně i ČR) podklady 10–15 prověřených žadatelů z Holandska a země, která dává dítě do péče, si vhodné náhradní rodiče z těchto podkladů vybírá. Je tedy zřejmé, že v Holandsku zájemci o adopci dítěte výrazně převyšují možnou nabídku dětí.

Pěstounská péče

V Holandsku platí nepsané pravidlo, že děti do 10 let věku by se vůbec neměly dostat do zařízení pobytového typu. Pro děti, které nemohou vyrůstat ve vlastní rodině, se zde jednoznačně upřednostňuje pěstounská péče. Ta se dělí na několik základních typů: krizová (do 6 týdnů), přechodná (neboli krátkodobá), dlouhodobá, odlehčovací (víkendy a prázdniny) a příbuzenská péče. Krátkodobá péče je určena k přechodnému řešení situace dítěte, o které se rodič nemůže dočasně postarat (např. z důvodu nemoci) a po uplynutí potřebné doby se dítě vrací zpět do rodiny, případně se hledá jiné řešení – například péče přechodná či dlouhodobá. Péče odlehčující je k dispozici pravidelně o víkendy 1x měsíčně a pěstouni ji mohou využít také až na 2 týdny o prázdninách. Tyto služby zajišťují specializované agentury pro náhradní rodinnou péči. Zájemci o pěstounství musí být starší 21 let, zdraví, bezúhonní a dbá se také na stabilitu jejich života a rodinné situace.

Základním krédem pomoci dětem je zde správná motivace žadatelů. Tedy vždy já POMOHU dítěti, nikoliv já CHCI dítě. Zajímavé je, že „pěstounství“ je v Holandsku dobrovolnou aktivitou. Náhradní rodiče za ně nedostávají odměnu ani plat, je jim vyplácen pouze příspěvek na potřeby dítěte (cca 20 euro na dítě a den). A i tak je tento příspěvek vázán na spolupráci se sociálními pracovníky z příslušné pověřené NNO. Stejně tak je tomu i v případě příbuzenských rodin, kterým je příspěvek vyplácen také pouze v případě, že rodiny spolupracují s agenturou pro pěstounskou péči a účastní se doporučených programů. V Holandsku převažují „méně početné“ náhradní rodiny. V naprosté většině (75 %) pěstounských rodin žije pouze jedno přijaté dítě. V 15 % rodin žijí dvě přijaté děti a ve zbývajících 10 % žijí 3 a nebo více těchto dětí. Důraz je kladen na individuální přístup k dítěti. Většina dětí, které se dostávají do systému náhradní rodinné péče, často řeší kromě své biologické identity také identitu národní, a proto se při umísťování dětí zohledňuje také jejich kulturní a náboženská příslušnost.

Závěrem

Aby vše nevypadalo tak růžově, je třeba podotknout, že i Holandsko má řadu svých starostí. Například v Rotterdamu žije až 70 různých národností a tato velmi pestrá skladba obyvatelstva přináší řadu specifických problémů. V současné době dokonce také v Holandsku probíhá transformace systému péče o ohrožené děti. Jejím cílem je převést některé kompetence velkých úřadů na úrovni krajů na úřady místní. Tyto změny by měly přiblížit dostupnost služeb klientům, ale především zefektivnit toky peněz v systému. I v Holandsku tedy musí šetřit! :-)

Příklad dobré praxe

SPOLUPRÁCE V OBLASTI SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY NA ŘÍČANSKU

Jaroslava Málíková

V rámci Říčanska Rozum a Cit spolupracuje nejen s pracovištěm OSPOD, ale i s jinými neziskovými organizacemi a odborníky. Pro OSPOD organizujeme nebo facilitujeme případové konference. Vytvořila se místní síť podpůrných služeb pro rodiny s dětmi. Jednotlivé služby – sanační program Spolu doma, Nízkoprahový klub Cesta, poradna Cesty integrace, Rozum a Cit a další spolupracují, a tak klientům mohou přinášet účinnou pomoc či podporu.

A jak taková spolupráce vypadá?

Rozum a Cit podporuje děti vyrůstající v náhradních rodinách. Ale je řada ohrožených dětí, které žijí ve svých biologických rodinách. A těm v Říčanech a okolí pomáhá program Spolu doma.

PROGRAM SPOLU DOMA

KOMUNITNÍ CENTRUM ŘÍČANY, O. P. S.

Gabriela Knápková, KC Říčany

V březnu 2011 započala v našem novém programu přímá práce s klienty. Od té doby jsme navázali dlouhodobější spolupráci s devíti rodinami, méně než tři konzultace jsme měli se třemi dalšími rodinami.

Pět rodin se do našeho programu dostalo přes spolupráci s OSPOD Říčany, další klienti dostali informaci o nás z Říčanského Kurýru, od policie, starostky obce, dětské lékařky či psychologky.

Program Spolu doma je sanační program pro rodiny s dětmi. Dvě sociální asistentky se snaží zmírňovat příčiny ohrožení dítěte a poskytnout rodičům i dítěti pomoc a podporu k zachování rodiny jako celku, předcházet odebrání dítěte z rodiny nebo umožnit jeho bezpečný návrat zpět domů z ústavní výchovy.

A jaké rodiny jsme tedy podpořili? Ve čtyřech případech se jednalo o rodiny s více problémy (bydlení, zaměstnání, výchova dětí, komunikace v rodině, dluhy...), které jsou dlouhodobě sledovány OSPOD. S dalšími rodinami jsme pracovali primárně na jedné hlavní zákatce, ačkoli se zpravidla v průběhu konzultací či asistencí objevovaly další záležitosti. V jednom případě bylo primární zakázkou zprostředkování dohody mezi rodiči ohledně svěření dítěte do péče, výživného a styku s dítětem.

V dalším případě se jednalo o práci s rodinou s dítětem s mentálním postižením, zmapování potřeb jednotlivých členů rodiny a zkontaktování rodiny s dalšími organizacemi a zdroji pomoci. Jedna klientka se na nás obrátila v záležitosti domácího násilí a svěřením dítěte do péče. Zakázkou jiné rodiny bylo zlepšení situace ohledně syna, se kterým jsou výchovné problémy ve škole a sjednocení přístupu odborníků k rodině, pro výchovné problémy s dítětem nás kontaktovala ještě jedna rodina. V jednom případě šlo o zlepšení rodinných vztahů a komunikace. Jedna klientka řešila získání syna zpět z ústavní péče. Jedna rodina nás kontaktovala kvůli soudnímu řízení, psychickým problémům a finanční tísní.

Během doby, kdy službu poskytujeme, jsme ve většině rodin zaznamenali zlepšení situace, v některých rodinách byla zakázka naplněna a spolupráce byla ukončena.

A jak tuto spolupráci s neziskovými organizacemi na Říčansku hodnotí kolegyně z Odboru sociálně právní ochrany dětí MěÚ? Za její stanovisko děkujeme.

ODBOR SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ MĚÚ V ŘÍČANECH

Michaela Šlajsová, vedoucí odboru

S organizací Rozum a Cit spolupracujeme již několik let. Pro nás je činnost této organizace nedílnou součástí naší práce. Bez pomoci odborníků zabývajících se problematikou NRP by bylo velmi obtížné s rodinami pracovat tak intenzivně a cíleně, jak je potřeba. Proto se téměř pokaždé s novým případem obracíme na Rozum a Cit. Praxe je taková, že sami vyhodnotíme, co je cílem naší zakázky a formou kazuistiky předáme počáteční informace o rodině. Naším úkolem je pak připravit rodinu na spolupráci. Pokud je někdy zpočátku ze strany náhradní rodiny lehká nedůvěra vůči nestátní organizaci, rozhodně se již po prvním společném setkání rozplyne a postupně se naváže velmi úzká spolupráce mezi rodinou, pracovníci Rozumu a Citu a sociální pracovníci našeho OSPOD. Služby typu Doprovázení rodiny či další služba formou půldenních Setkávání pro příbuzenské pěstounské rodiny, je pro mnohé klienty jedinou možností, jak sdílet svůj složitý životní příběh a hledat nové cesty pomoci dětem. Práci těchto odborníků si dovoluji hodnotit jako velký přínos i pro nás, pracovníky státní správy. Vždy mě potěší, když se společně podaří vyřešit vyvstálé problémy v rodině a odměnou je pak nejen spokojená rodina, ale hlavně samo dítě.

Rozhodně nelze také pominout další pro nás velmi důležitou službu, která je nyní v našem regionu poskytována, a to sanaci rodiny – program Spolu doma. Tato služba vznikla v Komunitním centru Říčany již v loňském roce na základě stále se zvyšujícího počtu rodin, ve kterých je tolik potřebná pravidelná práce s rodinou v terénu. Naš odbor nedokáže sám plně zabezpečit tyto činnosti

na takové úrovni. Proto zakázkou u této služby je navázání spolupráce, pravidelné docházení do rodiny a následně pomoc se všemi úskalími, která rodina sama nedokáže vyřešit, např. vyřizování záležitostí na úřadech, zlepšení podmínek bydlení, výchovné vedení dětí včetně zajištění školních potřeb. V praxi to vypadá tak, že opět připravíme kazuistiku vytipované rodiny s konkrétním cílem zakázky. Samozřejmě, aby se vše plnilo dle platných zákonných podmínek, je potřeba nejen zachovávat mlčenlivost o případech, ale dále vytvořit individuální plán s rodinou a případně zorganizovat případové konference, kde více odborníků řeší konkrétní vyvstálé problémy v rodině. Nedílnou součástí práce je stálá kontrola naplňování individuálních plánů.

Aby naše spolupráce s pracovníci z Rozumu a Citu a Spolu doma byla co nejefektivnější, provádíme průběžně společná jednání, kde si ujasňujeme jednotlivé kompetence, řešíme sociálně-právní problémy, které vyvstanou v průběhu spolupráce, a samozřejmě stále zůstává pravidelná písemná korespondence o konkrétních případech. Tyto listiny jsou pak nedílnou součástí naší spisové dokumentace o dítěti.

Závěrem bych touto cestou za všechny sociální pracovníce našeho Odboru sociálně-právní ochrany dětí MěÚ v Říčanech ráda poděkovala všem pracovnícím z organizace „Rozum a Cit“ a „Spolu doma“ za jejich obětavou a nelehkou práci, která ne vždy přináší takové pozitivní odezvy, jaké by si zasloužila. Zároveň si moc přejeme, aby se tato spolupráce nadále rozvíjela a přinášela nám všem co nejvíce příkladů dobré praxe.

Jedním z cílů Občanského sdružení Rozum a Cit je navazovat spolupráci s odborníky ze státního i neziskového sektoru, šířit své know-how, rozšiřovat a doplňovat si své znalosti a dovednosti. Hlavním smyslem našeho snažení je co nejlépe pomoci klientovi (ohroženému dítěti a jeho rodině). Účinná pomoc je však možná jedině tehdy, pokud všichni, kdo pomoci mohou, vytvoří spolupracující síť, která klienta zachytí a podrží ho do doby, než sám nabere síly a znovu se vydá na svoji jedinečnou cestu. Těší nás, že síť služeb na Říčansku je utkána, jak se zdá, z poměrně pevného materiálu, netrhá se, ale naopak se stále zpevňuje.

NADAČNÍ FOND ROZUM A CIT

NAŠE DVEŘE POMOCI JSOU OTEVŘENÉ VŠEM PŘIJATÝM DĚTEM

Lucie Sochůrková

Toto zamyšlení je ohlédnutím za misemi do náhradních romských rodin, kterým už roky pomáháme v oblasti péstounské péče. Je to určité procento rodin, které podporujeme. Setkávání – návštěvy v rodinách – napomáhají vzájemnému poznání a porozumění si.

Cesty k rodinám nás vedly po celé České republice, někdy do opuštěných a odlehlých míst ve větších městech i v tzv. ghettech, míst, která byla na první pohled neutěšená. V domovech těchto rodin jsme však našli porozumění, vřelý přístup a velkou láskyplnou soudržnost, kde atmosféru početné rodiny doprovázela typická muzika – housličky a bylo zde krásně živo. Romské děti jsou temperamentní a velmi hudebně nadané, my jejich talent moc rádi podporujeme a jako Nadační fond Rozum a Cit přispíváme na projekty finančními dary. Mladí lidé pak mohou rozvíjet svůj talent, zakládat „kapely“, koncertovat a vystupovat nejen na našich společných akcích. Mnozí jsou velmi úspěšní i ve studiu hry na hudební nástroje.

Vždy, když navštívíme rodinu, sejde se i širší příbuzenstvo – babičky, dědečkové, strýčkové, tetičky ... společně jsme se shodli, že jsou a budou určité rozdíly mezi našimi kulturami, mentalitou a v celkovém vnímání rodiny a vzájemných vztahů uvnitř ní. Učíme se společně si naslouchat a velmi si ceníme toho, že romské rodiny si berou romské děti z dětských domovů do péče bez ohledu na jejich zdravotní stav a věk.

Romské rodiny pokládají za přirozené přijmout dítě do širší péstounské rodiny v případě selhání biologických rodičů. Rodina pro ně znamená téměř vše, neboť uspokojuje základní potřeby svých členů. Největším trestem pro Roma je, když se k němu rodina otočí zády, když je z rodiny vyloučen.

S romskými náhradními rodinami je dobrá spolupráce. Rodiny vždy vědí, co dítě potřebuje. Nadační fond se snaží plnit přání dětí a přispívá na různé projekty. Jen někdy je těžší přesvědčit rodinu, že právě vzdělání a projekty spojené se vzděláváním jsou pro jejich děti velmi nezbytné. Když budou mít patřičné vzdělání, mohou se do společnosti lépe zařadit. Na různé akce se snažíme nalákat rodiny již s těmi nejmenšími dětmi, nabízíme vzdělávací služby, terapeutické vikendy, kde jsou ze strany OS Rozum a Cit otvírána různá témata, např. identita dětí – kým jsme my a kým byli naši předkové, romské dítě v náhradní rodině, finanční gramotnost

pro mladé lidi ... zkrátka jak dostat šanci a moci se zařadit do společnosti. Některé romské rodiny se bohužel ještě nenaučily tuto nabídku využívat. Jejich přístup bývá z našeho pohledu jednostranný, využijí možnosti získání finančního daru a jejich spolupráce končí obdarováním, a to je škoda, protože od nás šanci mají.

Byli bychom rádi, kdyby ve všech rodinách, které se na Nadační fond obrátí, nezůstávalo jen u přijetí daru. Věříme, že na základě vzájemné důvěry budou využívat i dalších služeb nabízených OS Rozum a Cit. Naše dveře jsou pro vzájemnou spolupráci otevřené.

JE NÁS PĚT

*„Adopce navždy změnila ráz naší rodiny. Nejsme rodiče bílé rasy, kteří si adoptovali dítě z národnostní menšiny. Jsme menšinová rodina. A tak tomu vždycky bude.“
Jayne E. Schoolerová; ADOPCE – vztah založený na slibu*

Naše rodina byla poprvé představena v tomto Zpravodaji před třemi lety. Od té doby se u nás mnohé změnilo. Miminko Johanka vyrostla ve čtyřleté předškolnička a dvakrát v týdnu chodí s maminkou tancovat a zpívat do ZUŠ, Šimonek je už ve druhé třídě a hraje basketbal a v zušce na flétničku. Verunka chodí do páté třídy, i ona hraje basketbal a ještě se učí na klavír, Natálka postoupila do sekundy víceletého gymnázia, hraje samozřejmě basketbal a rozvíjí svůj talent ve výtvarném oboru ZUŠ. Rostla nastoupil do lesnického učiliště, výškově je největší v rodině.

Stále bydlíme v našem domě ve Varnsdorfu. To se nezměnilo. Zdá se ale, že se změnilo naše město.

Banální hospodská rvačka spolu se stížnostmi některých místních politiků a touhou po senzaci několika novinářů iniciovaly mnohotýdenní demonstrace, napětí a projevy nenávisti. To by samozřejmě nebylo možné vyvolat, pokud by zde již předtím nebyla frustrace z vysoké a dlouhodobé nezaměstnanosti.

Jak se to dotýká naší rodiny? Žijeme v tomto městě a jsme multietnickou rodinou. Dvě z našich dětí jsou rwandského původu, dvě poloromského, najdete u nás i vietnamské geny. Děti se občas setkají s neapnou nárázkou. Jsme ale rádi, že své kamarády a přátele neztratili.

Zaznamenali jsme i pozitivní změnu. V rámci našeho křesťanského sboru již sedmý rok vedeme Klub kamarád, který navštěvují mnohé děti z dnes tolik známých ubytoven. Letos došlo k výraznému nárůstu spolupracovníků, takže můžeme rozšířit záběr a zkvalitnit program klubu. Mezi našimi spolupracovníky je i několik romských přátel – absolventů vyšší odborné školy. Jeden z nich zpracovává projekt sociální poradny, kde chceme pomáhat s jednáním s úřady, hledáním zaměstnání i doučováním dětí.

Děkujeme Rozumu a Citu za podporu a pomoc naší rodině. Přejeme Vám hodně štěstí, zdraví a spokojenosti.

Vaši Johanka, Šimonek, Verunka, Natálka, Rosťa a rodiče Katka a Mirek Venclovi

Je nás pět, ale tady jsme jen čtyři

SVĚT KOLEM NÁS, JAK HO VIDÍM JÁ

Marie Řezníková

Nadační fond Rozum a Cit již 15 let pomáhá opuštěným dětem a náhradním rodinám. Za svoji existenci navštívil v celé ČR na 700 náhradních rodin, materiálně a finančně je podpořil částkou kolem 30 000 000 Kč. Uspořádal mnoho akcí pro celé náhradní rodiny. Ale co je nejdůležitější, v těchto rodinách našlo na 2 700 opuštěných dětí svůj nový domov.

K tomuto výročí jsme **vyhlásili fotografickou soutěž pro děti z náhradních rodin pod názvem „Svět kolem nás, jak ho vidím já“**. Děti z náhradních rodin zaslaly do soutěže na 160 krásných a zajímavých fotografií z různých koutů ČR. Vítězné fotografie uvidíte na webu, některé v tomto Zpravodaji. Výstava je umístěna v Kávovarně v Lucerně a potrvá do 26.11.2011. Od prosince budou fotografie vystavovány ve firmách, které Nadační fond dlouhodobě podporují.

A jak se naši nadějní fotografové umístili?

1. KATEGORIE: 7–11 LET

1. místo: Ester Švestková (7 let), Se psy
2. místo: Filip Krajíček (11 let), Máky
3. místo: Šimon Suchých (10 let), Rodina

2. KATEGORIE: 12–16 LET

1. místo: Patrik Hřebíček (15 let), Dráty
2. místo: Roman Švestka (15 let), Racek
3. místo: Patrik Hřebíček (15 let), Stavby

3. KATEGORIE: 17–25 LET

1. místo: Radka Švestková (18 let), Naděje
2. místo: Barbora Křížová (20 let), Dítě skáče
3. místo: Amálie Křížová (17 let), Zátíší

CENA PATRONKY

Helenka Kaplanová (15 let), Koně

15 let je v životě lidském dlouhá doba. Před mnoha lety jsme poznali děti v náhradních rodinách, které byly malé a vyrůstalo jich v rodinách 5 i více. Rádi jsme přispívali na rozšíření obydlí, vybavení dětských pokojíčků, handicapovaným dětem jsme přispívali na pomůcky a asistenční službu. Tyto děti stojí dnes na prahu dospělosti a my jsme stále s nimi. Jejich potřeby se ovšem změnily. Studují, učí se cizí jazyky, hledají zaměstnání, osamostatňují se a pomalu si zařizují svůj vlastní život.

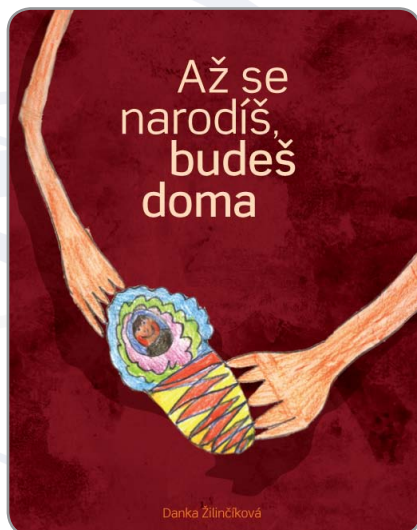
Ale nejsou na to sami, jsou tady jejich náhradní rodiče a někdy také Nadační fond Rozum a Cit. A co stále zůstává, jsou pravidelná setkání několikrát za rok pro náhradní rodiny. Rodiče na těchto setkáních sdílí svoje radosti, ale také starosti s výchovou svěřených dětí. Jsme vnímaví posluchači, odborníci, lidé, kteří věří, že to nejdůležitější pro opuštěné děti je od útlého dětství láskyplná náhradní rodina, která se stane pro dítě novým zázemím jeho života. Přejeme si, aby svět těchto dětí byl plný barev, radosti, pocitů, emocí, zájmů a důvěry v lepší budoucnost.

Od příštího roku nás v legislativě náhradní rodinné péče čekají změny. Jsme připraveni reagovat na potřeby náhradních rodin a být jim nadále důvěryhodným partnerem při tak náročném poslání, jakým je výchova opuštěných dětí.

NABÍDKA PUBLIKACÍ

ČESKÉ VYDÁNÍ KNIHY AŽ SE NARODÍŠ, BUDEŠ DOMA

Kniha Danky Žilincíkové přináší působivé a čtivé příběhy těhotných žen, které zvažují, zda se svého dítěte po porodu vzdát, a dětí, které se takovým ženám narodily. Jedná se o skutečné příběhy vycházející z odborné praxe, navíc doplněné popisem, jak lze citlivě a v co nejlepším zájmu dítěte tyto složité životní situace řešit. Kniha vznikla s cílem podpořit všechny, kteří se jako profesionálové ptají, jak chránit dítě před opuštěním ze strany rodiče a jak chránit vyvíjející se plod v době těhotenství, pokud se těhotná žena pohybuje v „rizikovém“ prostředí. Kniha může sloužit jako praktická „pomáhající“ příručka pro všechny, kteří se setkávají s těhotnou ženou v ohrožení či s opuštěným dítětem.

NA JEDNÉ LODI ANEB JAK USPOŘÁDAT PŘÍPADOVOU KONFERENCI V OBLASTI PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI

Příručka podává jednoduchý návod, malá doporučení a inspiraci pro konání případových setkání. Nabízí pohled do konkrétní praxe, která vychází z realizace případových setkání na několika pracovištích OSPOD ve Středočeském kraji, a to napříč problematikou sociálně-právní ochrany dětí. Konkrétní zkušenosti pracovníci Občanského sdružení Rozum a Cit spolu s pracovníky OSPOD vyhodnotili do modelu, který může být široce aplikovatelný pro práci s ohroženým dítětem a jeho rodinou. Poslouží zejména svolavatelům, sociálním pracovníkům, facilitátorům a všem, kteří začínají na tento typ práce pomýšlet.

PRAKTICKÉ PŘÍRUČKY PRO NÁHRADNÍ RODIČE

- **Budování identity dítěte – PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, PhD.**
- **Dospívající dítě v náhradní rodině – Jana Frantíková, DiS.**
- **Romské dítě v náhradní rodině – Mgr. Martina Vančáková**
- **Využití arteterapie v náhradní rodině – Mgr. et Bc. Pavel Kopta**
- **Děti a sexualita – Toni Cavanagh Johnson, PhD.**

DÍTĚ VE VÝCHOVĚ PŘÍBUZNÝCH

Mgr. Veronika Uhlířová a kol.

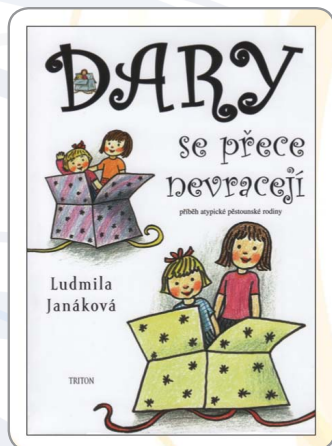
Ačkoli se příbuzenská pěstounská péče potýká s mnoha obtížemi a riziky a po přečtení této příručky si asi řeknete, jak nesmírné nároky na pečující příbuzné klade, rádi bychom tuto formu náhradní rodinné péče vyzdvihli a zdůraznili, že ve srovnání s klasickou pěstounskou péčí má řadu předností. Věříme, že snaha o udržení dítěte v jeho původní rodině a její průběžná podpora budou do budoucna stále větší samozřejmostí.

Tyto publikace si můžete objednat na telefonních číslech 323 605 782, 733 102 901 nebo na e-mailové adrese: poradna@rozumacit.cz. V elektronické podobě jsou také ke stažení na: www.rozumacit.cz nebo na: www.pestounskapecze.cz.

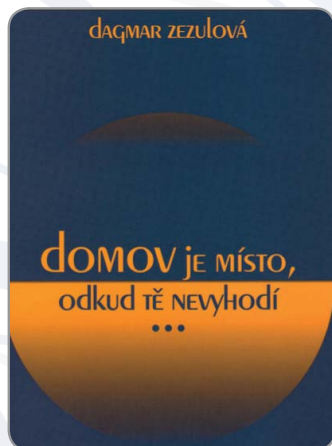
DARY SE PŘECE NEVRACEJÍ

Kniha vypráví nejen o vzniku jedné atypické rodiny, ale také o radostech a úskalích pěstounské péče z pohledu ženy, která se netradičním způsobem stala pěstounkou a opatrovnící dvou starších děvčat.

DOMOV JE MÍSTO, ODKUD TĚ NEVYHODÍ

„Máme volné místo u stolu!“ Takto autorka knihy MUDr. Dagmar Zezulová odpovídá zvědavým tazatelům na otázku, proč se její rodina rozhodla poskytnout domov dalším dětem. Své zkušenosti pak shrnula v této knize, kde poutavě a zároveň realisticky „pootvírá dveře“ do života jedné pěstounské rodiny.

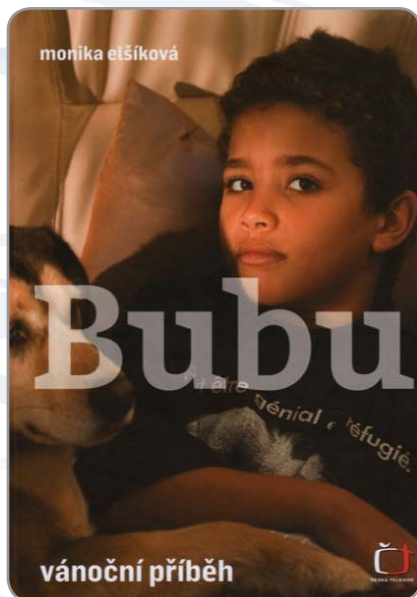
PROŽÍVAT NĚKOLIK ŽIVOTŮ – DESET LET V OSUDECH PĚSTOUNSKÝCH RODIN

Autorka Hana Soukupová zaznamenala osudy několika pěstounských rodin, jejichž svědectví jsou pokusem o nezkreslený pohled na pěstounskou péči, její potřebnost a smysl, ale poukazují i na úskalí, která s sebou přináší. Dramatické osudy dětí bez domova osloví všechny, kdo se hlouběji zamýšlejí nad vlastním rodičovstvím, mezilidskými vztahy a stavem dnešního světa.

BUBU – VÁNOČNÍ PŘÍBĚH

Vánoční příběh je trochu jako moderní pohádka – podobenství s dobrým koncem. Příběh Moniky Elšíkové vypráví o chlapci z dětského domova, který hledá novou rodinu. Původní vydání příběhu o chlapci Bubu z roku 1999 získalo Cenu ministra kultury – Nejkrásnější kniha pro děti a mládež a Cenu učitelů a bylo zařazeno do čítanek jako doporučená četba. Na jeho motivy vznikl také televizní film Vánoční příběh.

Knihy jsou k dostání v běžné síti knihkupců anebo k zakoupení na akcích pořádaných OS Rozum a Cit. Knihy také zasiláme na dobírku (možnost objednání na e-mailové adrese: poradna@rozumacit.cz nebo telefonním čísle: 323 605 782).

BOJUI DÁL

Pěstounská rodina Jonštova pro Vás posluchače nahrála své další, a to již šesté, CD skupiny SOUROZENCI s názvem „Bojuj dál”.

Může to být krásný dárek pro Vás, Vaše děti nebo Vaše blízké.

Cena : 200 Kč + poštovné
více na www.sourozenci.cz nebo
e-mailem: sourozenci@sourozenci.cz

DĚKUJEME

náhradním rodinám za aktivní zájem o vzdělávání a služby podporující děti vyrůstající v jejich rodinách!

ZA SPOLUPRÁCI DĚKUJEME PŘEDEVŠÍM:

Středisku náhradní rodinné péče a PhDr. Věduně Bubleové, Mgr. Pavlu Koptovi, PaedDr. Michaelu Chytrému, PhDr. Jeronýmu Klimešovi, Ing. Janu Bartoškovi, Dáše a Vráťovi Kratochvílovým, Občanskému sdružení Hyperaktivita a Mgr. Terezii Pemové, OSPOD v Říčanech a Mgr. Evě Šperlové a Michaele Šlajzové, Občanskému sdružení Remedium a Mgr. Janě Herbst, Mgr. Petře Krupičkové, Mgr. Kamile Kudlvasrové, Občanskému sdružení Šafrán dětem, Mgr. Rastislavu Pacákovi, Mgr. Karolíně Koubové, Mgr. Jolaně Fořtové, MUDr. Janě Schmidtové, Mgr. Petru Štěpánkovi, Bc. Jakubu Kabičkoví, Občanskému sdružení Letní dům a dalším spolupracovníkům a lektorům.

ZA FINANČNÍ PODPORU NAŠICH PROJEKTŮ DĚKUJEME:

Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, Magistrátu hl. m. Prahy, Nadačnímu fondu J&T, Nadaci Terezy Maxové dětem, Nadaci táta a máma, Nadaci OKD, ČEZ a. s., TPA Horwath Notia Tax s. r. o., Citibank Europe plc, Nadaci rozvoje občanské společnosti a Nadaci Charty 77.

NADAČNÍ FOND J&T

ZVLÁŠTNÍ PODĚKOVÁNÍ za dlouholeté partnerství a finanční podporu našich projektů patří Nadačnímu fondu Rozum a Cít.

Za finanční a jinou podporu děkujeme také firmám

ICP, s. r. o., EPI-Centrum, s. r. o., Arton, s. r. o., Sudop Praha, a. s., Metroprojekt, a. s.

Občanské sdružení Rozum a Cít získalo status organizace uznané Ministerstvem práce a sociálních věcí na období 2010–2012 pro činnost v oblasti prarodinných aktivit!

Jako ústřední orgán přispívá Ministerstvo velkým podílem na realizaci našich aktivit. Těto podpory si velice vážíme a doufáme, že bude pokračovat i v následujících letech.

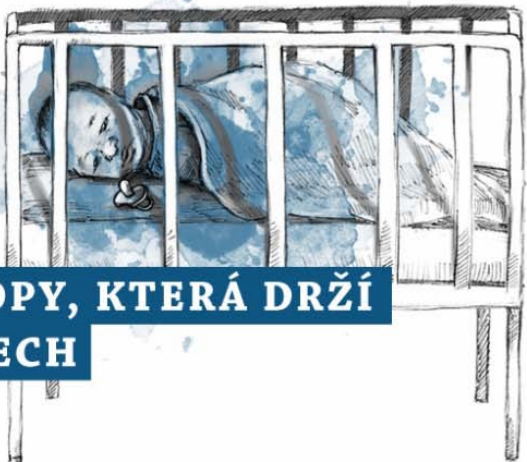

Pavel, 15 let

Amálie, 17 let

JSME JEDNOU Z MÁLA ZEMÍ EVROPY, KTERÁ DRŽÍ KOJENCE V ÚSTAVECH

O CO JDE ?

Státním systémem péče o ohrožené děti projdou u nás ročně tisíce dětí. Seznamte se s překážkami, které tyto děti musí překonat. Seznamte se s fakty, která popisují současný stav ústavní výchovy v Čechách... [více >>](#)

PŘÍBĚH RODINY

Příběhy dětí odsouzených žít za zdmi českých ústavů mohou mít i šťastné konce. Sledujte příběh malého Pěti a jeho nové rodiny, která ho dokázala vysvobodit z kojeneckého ústavu... [více >>](#)

CHCI TO ZMĚNIT ?

Staňte se jedním z těch, kterým není lhostejný osud dětí v naší zemi a zapojte se do naší iniciativy jako její osobní podporovatel, aktivní dobrovolník, dárcе nebo jako potencionální pěstoun či adoptivní rodič... [více >>](#)

MAPA PODPORY

Iniciativu za rozvoj náhradní rodinné péče již podporují desítky jednotlivců ze všech konců republiky. Připojte se k nim a vyjádřete tak podporu nutným systémovým změnám!... [více >>](#)

V České republice je více jak **11.000** dětí odsouzeno žít mimo rodinu. Připojte se k celostátní iniciativě za rozvoj náhradní rodinné péče, která chce tyto děti vysvobodit z ústavní výchovy.

**OS ROZUM A CIT JE ZAKLÁDAJÍCÍM ČLEMEM
INICIATIVY ODSOUZENI.CZ
PŘIPOJTE SE K NÁM!**

www.odsouzeni.cz

rozum
a cit

ZPRAVODAJ

ZIMA2011

Občanské sdružení Rozum a Cit

Trvalé sídlo: Jablonského 639/4, 170 00 Praha 7

Korespondenční adresa: Na Výsluní 2271, 251 01 Říčany

ČÚ: 268043028/5500

IČ: 70828181

www.rozumacit.cz

Foto: Archiv OS Rozum a Cit